

בצילו חמדתי

הגאון רבי משה יהודה שניידר שליט"א

2

הבית היהודי

הרב אבנר קוואס שליט"א

4

שעת חינוך

הרב פנחס ברייער שליט"א

10

יהדות בגולה

הרב ישראל פישר

12

בהיכל הנגינה

הרב שלמה כהן

14

במה

בסיעתא דשמיא | כ"ב תמוז תשע"ח | 5.7.2018 | גליון 1



רבן של ישראל מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א:

"בימי בין המיצרים לא לעשות דברים שיש בהם חשש סכנה"

"כשקרב ובא בין הזמנים צריך מאוד לזהר לא לעשות חילול ד' ח"ו כשנוסעים בני הישיבות לנפוש ולהתנהג כדרך בן ישיבה" - "לא להסתכל בעיתונים לא כשרים, בית שני חרב בעוון שנאת חינם שידוע שהעיתונים מלאים מזה"



שני חרב בעוון שנאת חינם, שידוע שהעיתונים מלאים מזה".
את דבריו המעוררים והנוקבים, סיים רבן של ישראל שליט"א: "על כן עלינו להתחזק בכל כוחינו בכל הנ"ל, ונזכה במהרה להגאולה השלימה ומי שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו די ונראה בבניין בית הבחירה במהרה בימינו".

ובמראות האסורות שיכולים להרוס כל מה שקיבלו במשך הזמן ובמשך שנים רבות ח"ו, וכבר אמרו חז"ל בפרק קמא דיומא דבית המקדש נחרב בעוון עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים, דכולהו איתנייהו ביה רח"ל".
עוד עורר רבינו שליט"א, "לא להסתכל בעיתונים לא כשרים דבית

עם תחילת ימי בין המיצרים עורר רבן של ישראל מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א, בשם אביו רשכבה"ג מרן הסטייפלער זיע"א, להזהר ביותר מפני דברים שיש בהם חשש סכנה.

"אאמו"ר זל"ה היה מאוד מזהיר בימי בין המיצרים שלא לעשות דברים שיש בהם חשש סכנה, וכדאיתא בשולחן ערוך (סוף סימן תקנ"א) משום דריע מזליה, וכן בכל חודש אב עד ראש חודש אלול גם כן צריך מאוד לזהר וכדאיתא ב'משנה ברורה' (סימן תקנ"א סק"ב) דריע מזליה ח"ו.

"לכן כשקרב ובא בין הזמנים צריך מאוד לזהר בכל זה ולזהר לא לעשות חילול ד' ח"ו כשנוסעים בני הישיבות לנפוש ולהתנהג כדרך בן ישיבה, וחלילה חלילה לא להיכשל ולפול ולהביט במכשירים הטמאים

איש על העדה
כ"ק מרן האדמו"ר מבעלזא שליט"א

זהירות לא לפגוע באף אחד
מרן ראש הישיבה הגר"ג אדלשטיין שליט"א

בכל מעשה מכריע את העולם כולו
מרן המשגיח רבי דב יפה זצוק"ל

אלפי יעדים, נתיב אחד!
 (נתיב מיוחד - תחילת שמיניע לכל בני הלבנה בארץ)

אלפי בתי כנסת נהנים כל שבוע מחלוקת עלוני השבת בצורה הטובה והמשתלמת ביותר.

רמזת שמועצת שוקר יומיו ליעודי בנימין אילוז וזואה בכתבי היסוד

נתיב מדיה

074-703-5009

סברי מרנון

בסייעתא דשמיא | פרשת פנחס תשע"ח



עניני השעה

באספקלריה של תורה

איש על העדה

כ"ק מרן האדמו"ר מבעלזא שליט"א

להיות מנהיג ישראל מצד צדקתו וחיותו, ונגד זה אמר: "אשר יוציאם ואשר יביאם", וכמו שכתב רש"י: "בזכותיו".



צילום: שוקר לרר

אמנם, לפעמים כאשר אין בדור מי שהוא ראוי לכך מצד עצמו, ומאחר שאי אפשר לבני

"יפקד ד' אלקי הרוחת לכל בשר איש על העדה", אשר יצא לפניהם ואשר יבא לפניהם ואשר יוציאם ואשר יביאם ולא תהיה עדת ד' כצאן אשר אין להם רועה" (כז, טז, יז)

כ"ק זקיני (מרן מהרי"ד מבעלזא)

ישראל להיות בלא מנהיג, ממנה הקב"ה אחד מהם למנהיג ישראל מפני צורך הדור, ועל זה נאמר: "ולא תהיה עדת ד' כצאן אשר אין להם רועה".

בני ישראל, וע"כ אמר משה: "יפקוד ד' אלקי הרוחות לכל בשר איש על העדה". ישנו מנהיג שמצד שורש נשמתו אינו בבחינה זו, אלא, הוא ראוי

זיע"א, ביאר את הפסוק, כי ישנם שלושה סוגי מנהיגי ישראל. ישנו מנהיג שהוא ראוי להיות מנהיג ישראל מצד שורש נשמתו, כי יש לו נשמה כוללת, הכלולה מנשמת

רשכבה"ג מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל, שביזם ו' יחול יום השנה השישי להסתלקותו: "אצל האמריקאים בלי להרוויח לא עושים כלום"...

אותו אמריקאי חזר ושאל שוב ושוב: מה "הרוויח" רש"י מדבריו. אמר מרן זצוק"ל בחיור: "אתם מגיעים מאמריקה, שם בלי להרוויח לא עושים כלום"...

(סברי מרנון)



באחד השיעורים שמסר רבן של ישראל מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל, השתתף אדם אמריקאי ושאל: מה הרוויח רש"י מדברים שאומר... מרן זצוק"ל הסביר שוב את הדברים, אולם

מרן זצוק"ל בביקור נדיר בעיר מודיעין עלית

שולחן שבת עם גדולי ישראל

ממך הוא, על פי מעשיך לאן נוטים על פיהם יצאו ויבואו".

הנהגה מופלאה שלא התאונן כלל

"והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם" (כה, יג)
 מרן הגרמ"צ ברגמן שליט"א:

ובסוף פרשת בלק (כה, ו) "והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו את המדינית לעיני משה ולעיני כל עדת בני ישראל והמה בוכים פתח אהל מועד, וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו". ועיין בפירושו רש"י, "והמה בוכים. נתעלמה ממנו הלכה (כל הבועל ארמית קנאים פוגעים בו) געו כלם בבכיה. בעגל עמד משה כנגד ששים רבוא, שנאמר (שמות לב, כ) ויטחן עד אשר דק וגו' וכאן רפו ידיו, אלא כדי שיבא פנחס ויטול את הראוי לו". עכ"ל.

וצ"ע דהרי היה זה לפני שפנחס קנא את קנאת ד', וא"כ במה זכה פנחס שיבוא ויטול את הראוי לו? **והנראה בזה**, דהנהגת פנחס במה שלא נמשח לכהן כמו אלעזר ואיתמר, הוא הנהגה מופלאה, שלא התאונן כלל, לעומת קרח שקנא במשרתו של אלצפן, ומאתים וחמישים אנשים שרצו כהונה גדולה כמו אהרן, הוא פלא מה ששתק וקיבל זה, שהרי פנחס שהיה הגדול בנכדי אהרן הכהן, שנדב ואביוהו מתו בלא בנים, וכל צאצאי אהרן מאלעזר

בכל מעשה מכריע את העולם כולו
 "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כיליתי את בני ישראל בקנאתי" (כה, יא)
 מרן המשגיח רבי דב יפה זצוק"ל:
לא פשוט שאדם אחד ויחיד זכה להציל את כל כלל ישראל. הוא רק קינא את קנאת הקב"ה ובעצם הציל בכך את כל בני ישראל, "ולא כיליתי את בני ישראל בקנאתי".

ברית כהונת עולם

מרן הגר"ד כהן שליט"א

"והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם תחת אשר קנא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל" (כה, יג)

הביא רש"י מדברי הגמרא בזבחים, שלא נתכהן פנחס עד שהרגו לזמרי. וביאר, דאף שכבר נתנה כהונה לזרעו של אהרן, לא נתנה אלא לאהרן ולבניו שנמשחו עמו ולתולדותיהן שילידו אחר המשחתן, אבל פנחס נולד קודם.

וכבר הקשו כל מפרשי רש"י, מדוע לא נמשח גם פנחס? **וביאר המזרחי** שרצה הקב"ה שיזכה פנחס בכהונה מתוך **מעלתו העצמית** ולא בירושה, וזה גם הביאור במש"כ רש"י בסוף פרשת בלק, שגעו כולם בבכיה, שבעגל עמד משה כנגד שישים ריבוא וכאן רפו ידיו ונתעלמה ממשחיה הלכה זו כדי שיבוא פנחס ויטול את שלו, דהיינו שייטול הכהונה בכח עצמו.

וצ"ב ענין זה, מדוע בשביל שיזכה פנחס במעלתו בכח עצמו נגרם **שתתעלם הלכה ממשחיה**?

והנה בפסוק מבואר כי מה שזכה פנחס לברית כהונת עולם הוא "תחת אשר קנא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל", והעניין שזכה לכהונה בזכות שכיפר על ישראל מובן, שהרי"ז תפקידו של הכהן לכפר על ישראל. אמנם בלשון הפסוק נראה כי גם עצם **קנאותו** הייתה סיבה שזכה לברית כהונת עולם.

ונראה, דהנה מבואר ברמב"ם, שהעניין של קנאין פוגעין בו אינו בכל נכרית אלא בכת עובדי ע"ז. נראה, שהקנאות היא על החיבור שנתחבר הבועל ארמית לע"ז על ידה, וזה מה שהיה בבנות מדיין שבאו להחטיא את ישראל בבעל פעור. וגם שמעתי מהגר"י **הוטנר** זצ"ל, דכל עניין של קנאה וקנאות הוא כלפי ע"ז, שם כתבה התורה שהקב"ה ק-ל קנא, כיון שע"ז באה לעמוד כנגד הקב"ה וכנגד עבודתו יתברך, וזהו הענין שבזכות קנאותו של פנחס זכה לכהונה, כיון שעניינו של הכהן לעבוד עבודת ה"ת ובמה שקינא כנגד ע"ז שהיא המתנגדת לעבודת המקום - זכה לכהונה שהיא עבודת המקום.

והנה מצאנו במד"ר (ויקרא, צו), שהטעם שבחטא העגל בנה אהרן את המזבח, שאמר מוטב שיתלו הסירחון בי ולא בישראל, ולפי שמסר נפשו להצדיק את ישראל זכה לכהונה גדולה.

אמנם מצאנו בפרשת שמיני, דבקרבנות המילואים שראה אהרן שלא ירדה שכינה לישראל והיה מצטער וחושב שהקב"ה כועס עליו מחמת חטא העגל ובשבילו לא ירדה השכינה לישראל, מיד נכנס עימו משה וביקשו רחמים וירדה השכינה לישראל, ומבואר שאף שזכה לכהונה מחמת שהצדיק את ישראל בחטא העגל, מ"מ כיון שהייתה לו שותפות בחטא שבנה את מזבח העגל, לא ירדה שכינה עבורו בלבד ונצרך לכוחו של משה רבינו שעמד בחטא העגל כנגד שישים ריבוא מישראל.

ולפי"ז מבואר מאוד המעלה המיוחדת שהייתה לפנחס במה שנתכהן, **שלא רק** שבא לכפר על ישראל, אלא גם קנא קנאת הקב"ה כנגד ע"ז, והיו בו גם כוחו של אהרן שהצדיק את ישראל במה שכיפר על ישראל וגם כוחו של משה שקנא קנאת ד' ומסר נפשו כנגד שישים ריבוא כדי לעקור את הע"ז של חטא העגל, ולכן נתעלמה הלכה ממשחיה כדי ששם"נ של פנחס כנגד ע"ז תהיה גם אצל כח הכהונה של שבת אהרן, וזהו כהונתו של פנחס שגם קנא קנאת ד' וגם כיפר על בני ישראל.

על האדם לזכור שבכל מעשה ומעשה ממעשיו הרי הוא מכריע את כל העולם כולו לכף זכות (קידושין מ:). הנה פנחס במעשה אחד הציל את כל כלל ישראל משמד.

מצינו ב"נפש החיים" שהאריך בזה (שער א' פרק ד'): "וזאת תורת האדם, כל איש ישראל, אל יאמר בלבו ח"ו, כי מה אני ומה כחי לפעול במעשי השפלים שום ענין בעולם. אמנם יבין וידע ויקבע במחשבות לבו, שכל פרטי מעשיו דבוריו ומחשבותיו כל עת ורגע לא אתאבדו ח"ו. ומה רבו מעשיו ומאד גדלו ורמו. שכל אחד עולה כפי שורשה לפעול פעולתה בגבהי מרומים בעולמות וצחצחות האורות העליונים. לשמוע שגם זה בכלל כוונתם ז"ל באבות (פ"ב מ"א) 'דע מה למעלה ממך' - ר"ל עם כי אינך רואה בעיניך העניינים הנוראים הנעשים ממעשיך, אבל תדע נאמנה כי כל מה שנעשה למעלה בעולמות העליונים גבהי גבוהים, הכל

שתולים בבית ד'

זהירות לא לפגוע באף אחד

מרן ראש הישיבה הגר"ג אדלשטיין שליט"א

הגמרא אומרת תמיד עיני בנאמני ארץ לשבת עמדי. מי שעושה, מה שהוא עושה, אם הוא עושה באמונה, מתחשב עם השני, באמונה, בלי... רק בזהירות, זהירות, זהירות, לא לפגוע, שאף אחד לא ייפגע, שלא תהיה חלישות הדעת לאף אחד, עם זהירות כזאת, אז בנאמני ארץ לשבת עמדי!



צילום: שוקי לרר

ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה. אהבת הבריות זה חיוב גדול מאוד וזה שכן גדול מאוד, זה כלל גדול בתורה אהבת הבריות, כך אומר רבי עקיבא. **רבי חיים ויטאל** זיע"א, אומר ב"שערי קדושה", שאם אדם חסר לו משהו במידות טובות, באהבת הבריות, זה פגם בכל התרי"ג מצוות. כל מצווה שהוא מקיים יש בה משהו פגם, זה לא בשלמות. פגם בכל מצווה ומצווה.

עמדי זה במחיצתי, במחיצתו של הקב"ה! (סברי מרנן, ח"ב, חינוך)

יסוד עצום לכל החיים

"שנים ליום עולה תמיד" (כח, ג)

מרן הגרמ"ש שפירא זצוק"ל:

חז"ל במדרש מביאים, שבאותו הלילה שהשלים שלמה המלך את בניית ביהמ"ק נשא את בת פרעה, ובת פרעה תלתה **סדין עם צורת הכוכבים** של תחילת הלילה כדי ששלמה יהיה סבור **שעדיין לילה** ולא יעמוד משנתו.

כיון שמפתחות בית המקדש היו תחת ראשו והגיע זמן הקרבת **קרנן התמיד**, הלכו והודיעו לבת שבע אמו, והלכה היא והקיצתו והוכיחתו וכו', ואמר רבי יוחנן, הדא הוא דכתיב, משא אשר יסרתו אמו, מלמד שכפפתו על העמוד ונטלה קורדיקין שלה והייתה מסרתו לכאן ולכאן וכו'.

ויש לעיין, שהרי **לא הפסידו** זמן התמיד, אלא רק לא היו בגדר **רזיזין מקדימין**, ומהו שייסרתו אמו כל כך למלך ישראל? ומה גם שהטעתו בת פרעה.

ומבואר **יסוד עצום לכל החיים**, שהכל כלול בהתחלה, **שורש הכל וכח הכל** טמון בראשית דבר, ועל כן ייסרתו אמו, שבתחילת בנין הבית, צריך **זהירות והקפדה יתרה**.

באיסור אבר מן החי

"כל דבר אשר יבוא באש תעבירו באש" (לא, כג)

מרן הגר"ד לנדו שליט"א:

כתב **הרמב"ן** טעמא דהזוהרו על גיעולי מדין ולא הזוהרו ע"ז קודם במלחמת סיחון ועוג, כי סיחון ועוג מלכי האמורי הם וארצם מנחלת ישראל היא והותר להם כל שללם אפילו האיסורים, דכתיב ובתים מלאים כל טוב אשר לא מלאת, ואמרו רבותינו (חולין יז), קדלי דחזירי אשתרי להו, אבל מדין לא היה משלהם ולא לקחו את ארצם רק לנקום נקמתם הרגו אותם ולקחו שללם ולכך נהג האיסור בכליהם.

ויש לעיין, הא אבר מן החי היה אסור גם לבני נח, וא"כ משום הכי י"ל דיצטרכו הגעלה בכלי סיחון ועוג, וכן בליעות דתקרובת ע"ז דאסור אף לב"ג וצ"ע.

ואיתמר נהיו כהנים, ורק פנחס שנולד קודם לא משחו אותו, ונשאר במעמדו הקודם, ולא מצינו שהתאונן על זה וקבל זה כגזירת מלך בענווה ובהבנה, ומסיבה זו היה מגיע לו להיות כהן.

כמו אהרן הכהן שראה בגדולת אחיו ושמח, עיין בפרש"י שמות (ד, יד). ובמחלוקתו של קרח עה"פ "וישמע משה ויפול על פניו" (טז, ד) כתב ע"ז **הרמב"ן** ויפול על פניו ולא ויפלו, כי אהרן במוסרו ובקדושתו **לא ענה דבר** בכל המחלוקת הזו ויהי כמחריש שמעלת קרח גדולה ממעלתו, אבל הוא עושה כדבר משה ומקיים גזירת מלך, עכ"ל. וזה היה דרגת פנחס כשלא נתכוון להיות כהן.

וזוהו הביאור "כדי שיבוא פנחס ויטול את הראוי לו", דהיינו דחוץ מעצם מעשה הקנאות שקנא קנאת ד' שזה היה לאחר מכן, אלא היה עבור **מעשה הענווה** של פנחס **שלא התלונן** על הכהונה ועל כן היה ראוי לו הכהונה.

כמה מועיל הרהור טוב

ובני קרח לא מתו (כו, יא)

רבן של ישראל מרן **הגרא"ל שטיינמן** זצוק"ל:

פירש רש"י, "הם היו בעצה תחילה ובשעת המחלוקת הרהרו תשובה בלבם".

והנה הלשון **הרהרו תשובה בלבם**, משמע שלא התוודו ולא התחרטו וקיבלו על העתיד, אלא, **רק הרהרו בתשובה** ובזה זכו להינצל, ורואים מזה כמה מועיל הרהור טוב (ובלבד שיהא הרהור **אמיתי**) ויש קונה עולמו בשעה אחת, והקב"ה דן את האדם על כל חלק ממחשבתו, לא רק במחשבתו והרהור עבירה, דגם הרהור טוב של חרטה לוקחים בחשבון.

והנה בקידושין (מט:): איתא, דהאומר לאשה הרי את מקודשת לי ע"מ שאני צדיק גמור, אפילו רשע גמור מקודשת שמא **הרהר** תשובה בדעתו. משמע דאע"פ שלא התוודה והתחרט, אלא, רק הרהר תשובה הוא נחשב לצדיק גמור.